

Sygn. akt VI Ka 402/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Andrzej Tekieli

Protokolant Jolanta Kopeć

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2013r.

sprawy **W. T.**

obwinionego z art. 98 ust. 1 pkt 1a i ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i inne

z powodu apelacji, wniesionej przez obrońcę obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 28 maja 2013 r. sygn. akt II W 2001/12

zmienia zaskarżony wyrok wobec obwinionego W. T. w ten sposób, że z kwalifikacji prawnej czynu opisanego w pkt II części wstępnej eliminuje art. 194 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

zwalnia obwinionego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 402/13

UZASADNIENIE

W. T. został obwiniony o to, że:

I. prowadząc pozarolniczą działalność gospodarczą w (...) i będąc z tego tytułu płatnikiem składek w okresie od 15.05.2012r. do 15.11.2012r. nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku ustawowego tj. nie opłacił składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych od miesiąca 04.2012r. (ustawowy termin płatności upłynął 15.05.2012r.) do miesiąca 10.2012r. (ustawowy termin płatności upłynął 15.11.2012r.) uszczuplając tym samym Fundusz Ubezpieczeń Społecznych o kwotę należnych składek w wysokości 44.908,65 zł, tj. o wykroczenie z art. 98 ust. 1 pkt 1 a i ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,

II. prowadząc pozarolniczą działalność gospodarczą w (...) i będąc z tego tytułu płatnikiem składek w okresie od 15.05.2012r. do 15.11.2012r. nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku ustawowego tj. nie opłacił składek na ubezpieczenie zdrowotne od miesiąca 04.2012r. (ustawowy termin płatności upłynął 15.05.2012r.) od miesiąca 10.2012r. (ustawowy termin płatności upłynął 15.11.2012r.) uszczuplając tym samym Narodowy Fundusz Zdrowia o kwotę należnych składek w wysokości 15.407,06 zł, tj. o wykroczenie z art. 193 i 194 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

III. prowadząc pozarolniczą działalność gospodarczą w (...) i będąc z tego tytułu płatnikiem składek w okresie od 15.07.2012r. do 15.11.2012r. nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku ustawowego tj. nie opłacił składek na Fundusz

Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od miesiąca 06.2012r. (ustawowy termin płatności składek upłynął 15.07.2012r.) do miesiąca 10.2012r. (ustawowy termin płatności składki upłynął 15.11.2012r.) uszczuplają tym samym Fundusz Pracy o kwotę należnych składek w wysokości 921,75 zł, tj. o wykroczenie z art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 28 maja 2013r. w sprawie sygn. akt II W 2001/12:

I. uznał obwinionego W. T. za winnego popełniania czynów opisanych pkt I, II, III części wstępnej wyroku, tj. wykroczeń z art. 98 ust. 1 pkt 1a i ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 193 i 194 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 9 § 1 kw i za to na podstawie art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 9 § 2 kw wymierzył mu karę grzywny w wysokości 3000 (trzech tysięcy) złotych,

II. na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpow, zwolnił obwinionego od ponoszenia kosztów postępowania w niniejszej sprawie, obciążając nimi Skarb Państwa i nie obciążył go opłatą sądową.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca obwinionego zaskarżając orzeczenie Sądu I instancji w części I.

Skarżący orzeczeniu temu zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego poprzez przyjęcie, przez Sąd Rejonowy, iż w sprawie tej istnieje wniosek uprawnionego oskarżyciela o ukaranie podczas gdy:

1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest na podstawie art. 66 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 17 § 3 kpsw podmiotem uprawnionym do wniesienia w tej sprawie wniosku o ukaranie,

2) w rzeczywistości pismo Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 10 grudnia 2012r. należy odczytywać w kontekście woli oskarżyciela wycofania wniosku o ukaranie.

Na podstawie art. 109 § 2 kpsw w zw. z art. 438 pkt 1 kpk zarzucił obrazę prawa materialnego poprzez oparcie wyroku także na przepisie art. 194 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, który w realiach tej sprawy z uwagi na to, że obwiniony jest przedsiębiorcą samodzielnie i osobiście opłacającym, nie może być stosowany.

Na podstawie art. 109 § 2 kpsw w zw. z art. 122 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy zarzucił obrazę prawa materialnego poprzez niezastosowanie w sprawie przepisu art. 122 ust. 2 tej ustawy, w sytuacji gdy obwiniony samodzielnie ujawnił fakt nieopłacenia składek na Fundusz Pracy i spłacił całe zadłużenie, gdy nie było postępowania kontrolnego i przed powiadomieniem go o wniesieniu wniosku o jego ukaranie.

Na podstawie art. 109 § 2 kpsw w zw. z art. 438 pkt 3 kpk zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych mających wpływ na wynik sprawy poprzez nieuwzględnienie, że obwiniony samodzielnie ujawnił fakt nieuiszczenia składek, składki uiścił dobrowolnie przed wszczęciem jakichkolwiek kroków egzekucyjnych przeciwko niemu oraz był wprowadzony w błąd przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który nie reagował szybko i jednoznacznie na propozycje obwinionego udzielenia mu ulgi w spłacie poprzez rozłożenie na raty, ale przez zaskoczenie skierował wniosek o ukaranie.

Na podstawie art. 109 § 2 kpsw w zw. z art. 438 pkt 4 kpk zaskarżonemu wyrokowi zarzucił wymierzenie obwinionemu kary rażąco niewspółmiernej do popełnienia czynu.

Stawiając powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie obwinionego od zarzucanych mu czynów, względnie zmianę zaskarżonego wyroku poprzez odstąpienie od wymierzenia obwinionemu kary lub zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja była zasadna tylko w niewielkiej części, co do zasady nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zasadnie skarżący zarzucił obrazę prawa materialnego tj.art.194 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2008.164.1027), który w realiach niniejszej sprawy nie znajdował zastosowania. W polskim systemie prawnym odpowiedzialność za wykroczenia może ponieść wyłącznie osoba fizyczna. W wymienionym wyżej przepisie mowa jest o osobach fizycznych działających w imieniu osób prawnych lub innych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, zatem odpowiedzialność ta będzie dotyczyć np. osób zarządzających spółkami, kierowników zakładów opieki zdrowotnej czy też innych pracowników tych podmiotów działających w ich imieniu (zob. A.Pietraszewska – Macheta, komentarz do art.194 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych LEX 39/2013). Do kategorii tej nie zalicza się obwiniony W. T. prowadzący własną działalność gospodarczą pod nazwą (...). Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok wobec obwinionego w ten sposób że z kwalifikacji prawnej czynu opisanego w pkt II części wstępnej (a przypisanego obwinionemu w pkt I części dyspozytywnej) wyeliminował art. 194 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Powyższe rozstrzygnięcie nie zmienia faktu iż obwiniony odpowiada za popełnienie wykroczenia opisanego w pkt II części wstępnej wypełniając znamiona art.193 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Niezasadny był natomiast kolejny zarzut obrazę prawa materialnego tj. art.122 ust.2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.2008.69.415). Kontratyp przewidziany w tym przepisie dotyczy sytuacji opłacenia zaległych składek na Fundusz Pracy przed dniem przeprowadzenia w danym podmiocie kontroli przez ZUS. Wbrew twierdzeniom skarżącego sytuacja ta nie odnosi się do niniejszej sprawy bowiem obwiniony pismem z dnia 4.09.2012 r. został wezwany do stawienia się w ZUS Inspektorat w J. w dniu 20.09 2012 r. celem złożenia w sprawie wykroczeniowej wyjaśnień o nieopłacanych składkach (k.8), wyjaśnienia złożył zobowiązując się do spłaty zadłużenia wobec ZUS do 30.10.2012 r.(k. 10), z pisma ZUS z 10.12.2012 r. wynika że na ten dzień należności objęte wnioskiem o ukaranie zostały opłacone (k.25). Zważywszy na tok powyższych zdarzeń zdaniem Sądu Okręgowego nie sposób przyjąć że obwiniony opłacił zaległe składki „przed dniem przeprowadzenia kontroli „

Odnosząc się do zarzutu naruszenia prawa procesowego tj. art. 104 § 1 pkt 7 w zw. z art.5 § 1 pkt 9 k.p.o.w. stwierdzić należy że również on jest niezasadny. Kwestia legitymacji procesowej ZUS – u do złożenia wniosku o ukaranie na podstawie art. 66 ust.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2003.137.887) w zw. z art.17 § 3 k.p.o.w. była rozważana w orzecznictwie Sądu Najwyższego, co dostrzegł sam skarżący. Sąd Okręgowy zgadza się ze stanowiskiem zawartym w uchwale Sądu Najwyższego z 30.09.2003 r. I KZP 24/13, że organom ZUS przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego (w tym, co oczywiste, uprawnienie do złożenia wniosku o ukaranie) w sprawach o wykroczenia które zostały ujawnione w zakresie działania Zakładu. Pogląd ten spotkał się ze zróżnicowanym stanowiskiem w doktrynie (glosa krytyczna G.Stanek; glosa aprobująca H.Skwarczyńskiego), niemniej w ocenie Sądu Okręgowego pozostaje słuszny. Oczywistym jest również dla Sądu Okręgowego, że powoływane już wyżej pismo ZUS – u z dnia 10.12.2012 r. nie jest „ cofnięciem wniosku o ukaranie „ jak to zdaje się sugerować skarżący a jedynie informacją że należności objęte wnioskiem zostały przez obwinionego spłacone. Wynika to wprost z treści pisma, inna, sugerowana przez skarżącego interpretacja pozostaje zaś nieuprawniona.

Nietrafny pozostaje podniesiony przez skarżącego zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Fakt iż obwiniony w wyjaśnieniach wskazywał na nieuiszczenie składek, następnie przed wszczęciem kroków egzekucyjnych je spłacił pozostaje okolicznością łagodzącą przy wymiarze kary, nie uwalnia jednak obwinionego od odpowiedzialności za popełnienie zarzuconych mu wykroczeń. Dalsze podnoszone w zarzucie kwestie, jakoby obwiniony „został wprowadzony w błąd” przez ZUS który „nie reagował szybko i jednoznacznie na propozycje obwinionego udzielenia mu ulgi w spłacie poprzez rozłożenie należności na raty, ale przez zaskoczenie skierował wniosek o ukaranie „ są subiektywnymi ocenami skarżącego nie mającymi wpływu na trafność wydanego rozstrzygnięcia.

Zarzut rażącej niewspółmierności kary nie jest zasadny gdy zważy się że za trzy popełnione przez obwinionego wykroczenia wymierzona mu zastała kara 3.000 zł., najniższa przewidywana za wykroczenie z art. 122 ust.1 pkt. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Uwzględnione w tej sytuacji zostały wszystkie okoliczności

łagodzące na które wskazuje skarżący. Skorzystanie z możliwości jakie daje art.39 § 1 k.w. nie było brane w niniejszej sprawie pod uwagę już chociażby z powodu wypełnienia przez obwinionego ustawowych znamion trzech wykroczeń i braku po jego stronie szczególnych właściwości i warunków osobistych uzasadniających zastosowanie przewidzianych w tym przepisie instytucji.

W tym stanie rzeczy zmieniając zaskarżony wyrok w sposób wyżej opisany Sąd Okręgowy w pozostałej części utrzymał go w mocy wobec obwinionego W. T..

Na podstawie art. 624 §1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. w zw. z art. 119 k.p.o.w. zważywszy na sytuację materialną i rodzinną obwinionego Sąd Okręgowy zwolnił go od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sadowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Wyk. J.K.